

3. <http://elegantnewyork.com/mason-odessa-new-york>
4. <http://porto-fr.odessa.ua> Масони в Одесі в XIX-XX столітті. Одесская газета «Порто-Франко» Номер 22 (818), 09.06.2006.

ШЕРШЕНЬКОВА ВІКТОРІЯ АНАТОЛІЇВНА

Національний університет «Одеська юридична академія»
доцент кафедри історії держави і права, кандидат юридичних наук

ФОРМУВАННЯ КРИМІНАЛЬНОЇ ШКОЛИ ПРАВА У РІШЕЛЬЄВСЬКОМУ ЛІЦЕЇ

Богдановський Олександр Михайлович був відомим спеціалістом у галузі кримінального права та ювенальної юстиції, досвідченим викладачем, громадським діячем.

Він народився у 1832 році в Тамбовській губернії. Дитинство пройшло у Миколаївському сирітському інституті. Після закінчення Московського університету у 1853 році його було прийнято на посаду ад'юнкта Рішельєвського ліцею в Одесі.

У 1857 році в Московському університеті О. М. Богдановський захистив дисертацію на тему: «Развитие понятий о преступлении и наказании в русском праве до Петра Великого» [1, с. 124]. В магістерській дисертації, окрім передмови, містилися такі розділи: розвиток ідеї покарання в давньому руському праві; система грошових пеней; система публічних покарань; розвиток ідеї злочину в давньому руському праві та інші.

Після захисту він отримав ступінь магістра кримінального права і був затверджений професором Рішельєвського ліцею.

У 1861 році О.М. Богдановський, перебуваючи у діловій закордонній поїздці, відвідав низку установ для неповнолітніх злочинців (сільськогосподарську колонію в Метре (поблизу міста Тур, Франція); колонію для неповнолітніх у Цютфені (Нідерланди); «Суворий дім» у Горні (Німеччина); колонію у Гофвілі (Швейцарія); колонія «Генерала» поблизу Турина (Італія); реформаторій у Редгілі (Англія). Свої висновки О.М. Богдановський доповів на урочистих зборах Рішельєвського ліцею та у цьому ж році опублікував працю «О земледельческих колониях и исправительных школах во Франции, Англии и Германии».

Міністр внутрішніх справ П.А. Валуєв читав відповідну працю і його зацікавила ідея вченого щодо вирішення проблеми влаштування неповнолітніх правопорушників і він відправив у закордонне відрядження своїх підлеглих для детального вивчення цього питання.

Слід додати, що ці дослідження мали важливе не лише теоретичне, а й практичне значення. Оскільки саме на основі своїх переконань

О. М. Богдановський запропонував проект створення виправного притулку в Одесі [3].

У 1870 році в Імператорському університеті в Одесі відбувся захист дисертації екстраординарного професора О. М. Богдановського на тему: «Молодые преступники. Вопрос уголовного права и уголовной политики». Дисертація складалася з передмови, вступу, розділів(характеристика на всіх її ступенях, огляд кримінальних законодавств стосовно питання про поставленні молодим злочинцям їх злочинів, система покарань для молодих злочинців в кримінальних законодавствах, виховно-виправні заклади для малолітніх злочинців), висновків. Вчений отримав ступінь доктора кримінального права і його було затверджено в званні ординарного професора.

У своїй монографії О.М. Богдановський поділив дитячий вік на ряд ступенів та визначення, відповідно до цього, ступеня осудності неповнолітнього злочинця. Зокрема, він обґрунтував концепцію неосудності неповнолітнього правопорушника, ґрунтуючись на презумпції нерозуміння ним караності вчиненого діяння.

Другий та третій розділи його монографії, повністю побудовані на порівнянні іноземних законодавств та російського законодавства, були присвячені підставам притягнення неповнолітніх до кримінальної відповідальності та характеристики застосовуваних щодо них покарань з особливим акцентом на вікових межах неповноліття у плані кримінальної відповідальності. У підсумку автор робив висновок про надто низький віковий бар'єр кримінальної відповідальності в праві (7 і 10 років) і пропонував підвищити його до 14 років, а у разі досягнення правопорушником 14 років, пропонував вирішувати питання про рівень розуміння ним своїх дій та осудності [2].

Четвертий розділ був присвячений виправно-виховним установам для неповнолітніх, емпіричний матеріал щодо яких автором було зібрано під час закордонного відрядження.

Богдановський О. М. запропонував проект, згідно з яким у притулку вихованці мали проходити навчання, а дівчата мали ще вчитись пранню білизни та рукоділлю. Розподіл навчальних занять та праці взимку був відповідно чотири та шість годин, влітку дві та вісім годин. Виготовлені вихованцями речі мали задовольняти потреби притулку, а у разі надлишків мали надходити у продаж. Слід відмітити, що деякі ідеї О.М. Богдановського знайшли втілення у Зразковому статуті виправних притулків. Це стосується ідей поєднання освіти та праці у виховно-виправному впливі на вихованців, поєднання заохочень та стягнень [2].

Завдяки своїй плідній праці Богдановський Олександр Михайлович зробив значний внесок у розвиток вітчизняної науки. Видатний учений стояв у витоків кримінальної школи права. Його наукові дослідження в галузі кримінального права і сьогодні є актуальними.

Список використаної літератури:

1. Гончар Т. О. Богдановський Олександр Михайлович. Професори Одеського (Новоросійського) університету: Біограф. словник. Т. 2: А — І. Відп. ред. В. А. Сминтина; Упорядники та бібл. ред. В. В. Самодурова, І. В. Шепельська, Н. С. Тахтарова. Одеса: Астропринт, 2000. 448 с. С. 124-127.
2. Мальована Я. П. Протидія злочинності неповнолітніх: ювеналістичні традиції Одеси. URL: <http://www.pravoznavec.com.ua/period/article/37557/%CC>
3. Продіус К. В. Актуалізація зарубіжного досвіду у протидії злочинності неповнолітніх у дореволюційній Україні. URL: http://visnyk-juris.uzhnu.uz.ua/file/No.44/part_2/27.pdf

КИРИЧЕНКО ДІАНА ДМИТРІВНА

Національний університет «Одеська юридична академія»,
аспірант кафедри історії держави і права

ПОЛІТИКО-ПРАВОВІ ОСОБЛИВОСТІ УЧАСТІ КРИМСЬКИХ ТАТАР У ДРУГІЙ СВІТОВІЙ ВІЙНІ

Жахливі події, котрі перенесла кримсько-татарська нація під час правління радянської влади були обґрунтовані їхньою зрадою під час Другої світової війни, але останнім часом стає зрозумілим, що це лише знаходження певної причини для вчинення дій. Залишається досить недослідженим кількість солдат кримських татар, котрі воювали та поклали своє життя за радянську владу, також викликають сумніви дослідження, щодо колаборації кримських татар. Отже, ми вважаємо за необхідне дослідити в одному дослідженні об'єднати дослідження про участь кримських татар в Червоній Армії та в Антирадянських збройних формуваннях, також важливим є аналіз їхнього правового положення на той час.

Міфічні цифри про масштаби колабораціонізму серед кримських татар, штучно створені в відомстві Л. Берії (НКВД) з метою обґрунтування виселення цілого народу. Варто звернутися до доповіді заступника держбезпеки СРСР Б.З. Кобулова і заступника наркома внутрішніх справ СРСР І. А. Серова, спрямованої Л. П. Берії 22 квітня 1944 року, яка була направлена на Л.П. Берію, в цій доповіді зазначалося, що в Червону Армію з Криму було мобілізовано 90 тисяч чоловік з яких кримських татар було 20 тисяч кримських татар і в 1941 році всі 20 тисяч кримських татар були дезертирами під час відступу з Криму [1, с. 120]. Отже, відповідно до цієї доповіді в Червоній Армії мало не залишитися кримських татар, але це не так. На рахунок цього варто зазначити, що відповідно до оцінки Олега Романька, через всі види